

Til:

Børne- og Socialministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Sendt til tha@sim.dk og til sim@sim.dk

12. februar 2017

Høring over lovforslag om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvildelse og tydeliggørelse af muligheden for at yde en tidlig, forebyggende indsats efter serviceloven, forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, indførelse af varslings ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven m.v.).

Dansk Erhverv har den 13. januar 2017 modtaget udkast til lovforslag (herefter lovudkastet) i høring. Lovudkastet rummer elementerne fra den politiske aftale fra 2016 om revision af servicelovens voksenbestemmelser.

Dansk Erhverv har som erhvervs- og arbejdsgiverorganisation en bred række af medlemsvirksomheder, hvor lovudkastet er relevant. Det gælder private og selvejende bo- og opholdssteder, leverandører af socialpædagogisk støtte i borgerens eget hjem, steder for beskyttet beskæftigelse, kvindekrisecentre, virksomheder varetager arbejdsgiverrollen på vegne af borgeren i forbindelse med en BPA-ordning, en lang række frivilligbaserede civilsamfundsorganisationer samt virksomheder inden for hjælpemiddelsområdet.

Lovudkastet rummer også ændringer på ældreområdet, idet reglerne om dataindsamlinger også på dette område foreslås ændret. På ældreområdet organiserer Dansk Erhverv virksomheder, der driver plejehjem og friplejehjem samt leverandører af hjemmepleje efter reglerne om frit valg i serviceloven.

Generelle bemærkninger

Der er tale om et særdeles omfattende lovudkast. Dansk Erhverv mener, at dette rummer en række positive elementer, eksempelvis en styrkelse af retssikkerheden, styrket dataindsamling og mulighed for en forenklet sagsbehandling i "enkle og entydige" sager på området for hjælpemidler.

Dansk Erhverv peger også på, at lovudkastet rummer en række negative sider, som vil virke imod de politiske hensyn bag forslaget. Det er konkret tilfældet i forhold til, at lovforslaget på BPA-området ikke tilvejebringer løsninger i forhold til en ensartet udmåling på tværs af kommuner samt at virksomhederne pålægges omkostninger, de modsat (offentlige såvel som private) leverandører på det øvrige socialområde ikke kan indregne i en takst.

Ændret formålsbestemmelse i serviceloven

Med lovudkastet foreslås servicelovens formålsbestemmelse ændret, så det tydeliggøres, at formålet med støtten er en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer borgerens behov samt fremmer muligheden for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

Dansk Erhverv er enig og peger på, at den ændrede formålsbestemmelse sender et vigtigt signal om en stærkere styring af samfundets indsatser efter konkret dokumentation af, hvad der virker.

Ændrede regler om dataindberetning

Med lovudkastet ændres reglerne om dataindberetning på såvel social- som ældreområdet. Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at forslaget ikke i sig selv medfører en mere omfattende indberetningspligt.

Dansk Erhverv er enig i de foreslåede ændringer. Dansk Erhverv mener, at det er vigtigt at sikre dækkende, valide og retvisende data til en mere effektiv styring til gavn for borgerne. Det er på begge områder derfor uacceptabelt, når kommuner ikke overholder krav til og frister for dataindberetninger.

Varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven

Dansk Erhverv er meget positiv i forhold til dette og ser det som en markant styrkelse af den enkeltes retssikkerhed, og som en understøttelse af samarbejdet mellem myndigheden og leverandøren af støtteordninger, efter bl.a. § 95 – 96. Dansk Erhverv mener, at flere ydelser og tilbud under lov om social service bør være omfattet af forslaget, særligt § 85 og § 107. Dansk Erhverv ønsker, at dette drøftes som en del af Folketingets behandling af det endelige lovforslag.

Tidlig og forebyggende indsats

Dansk Erhverv bakker op om, at samfundets hjælp skal gives langt tidligere som helt afgørende for en effektiv socialpolitik. Med lovudkastet foreslås et nyt kapitel § 15a med en række nye tilbud til borgere, der i dag ikke er berettiget til visiterede ydelser efter serviceloven.

Dansk Erhverv peger på, at mange kommuner har revisiteret borgere til ”lavere” ydelser eller hjemtaget til egne kommunale tilbud. Eksempelvis fra § 85 til § 107. I forbindelse med introduktionen af de nye ydelser er det derfor vigtigt, at den kommunale praksis evalueres, så det undersøges, hvorvidt de foreslåede tilbud også reelt fungerer efter hensigten i forhold til en tidlig indsats. Det bør derfor overvejes at indføre klageadgang til disse ydelser.

Dansk Erhverv har følgende generelle bemærkninger til de foreslåede ydelser.

Tilbud etableret i samarbejde med frivillige

Dansk Erhverv bakker op om denne type tilbud, da man gennem frivillige og inddragelse af civilsamfundsorganisationer kan nå borgeren i øjenhøjde og bygge bro til samfundets øvrige tilbud og muligheder. Dansk Erhverv er tilfreds med, at det i lovteksten præciseres, at en vurdering af effekt er en forudsætning for deltagelse i det enkelte tilbud.

Individuelle tilbud om tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte

I dag bidrager ikke-offentlige aktører i stor grad til socialpædagogisk hjælp og støtte efter den nuværende § 85. Dansk Erhverv ønsker, at det i fremsatte lovforslag præciseres, at også ikke-offentlige kan tænkes ind i forbindelse med den tidsbegrænsede støtte efter den foreslåede bestemmelse.

Sociale akuttilbud til mennesker med psykiske lidelser m.m.

Med lovudkastet foreslås hjemmel til et socialt akuttilbud, som i bemærkningerne beskrives som et "lettilgængeligt rådgivningstilbud, hvor der tilbydes akut støtte, omsorg og rådgivning til personer med psykiske lidelser".

Dansk Erhverv peger på, at private virksomheder og selvejende organisationer i dag udgør en væsentlig del af samfundets tilbud til mennesker med psykiske lidelser. Det gælder særligt inden for socialpsykiatrien. Dansk Erhverv ønsker derfor, at det fremsatte lovforslag præciserer, at kommunerne forsyningsforpligtelse i forhold til den nye tilbudsform, de sociale akuttilbud, kan løftes med inddragelse af ikke-offentlige virksomheder.

Ændringerne af regler for borgerstyret personlig assistance (BPA)

Med lovudkastet foreslås en række ændringer på det område, der handler om borgerstyret personlig assistance (BPA).

Dansk Erhverv mener, at lovudkastet rummer en række positive elementer, men også negative forslag for virksomheders rammebetingelser. De foreslåede forringelser kan betyde, at ledsagerordningen - og dermed borgerens frihed og mulighed for selvhjulpenhed i dagligdagen - forringes.

Ministeriet har på BPA-området desværre valgt ikke at inddrage erhvervsinteresser i det analysearbejde, der danner udgangspunkt for lovudkastet. Det er kritisabelt, idet en velfungerende BPA-ordning forudsætter en mangfoldighed af virksomheder, der kan hjælpe borgeren med arbejdsopgaver.

Dansk Erhverv peger således på, at lovudkastet ikke adresserer en række vigtige udfordringer for en velfungerende ordning. Dansk Erhverv henviser bl.a. til den offentlige høring, som blev afholdt

af Folketingets Social- og Indenrigsudvalg med deltagelse af eksterne parter (borgerorganisationer, arbejdsmarkedets parter og KL) den 26. april 2016. Her blev det præsenteret, at kommunerne på trods af regelgrundlaget udmåler forskelligt i forhold til handicaphjælperens løn. Dette gør det svært for overenskomstdækkede virksomheder at operere i en række kommuner.

Dansk Erhverv henviser desuden til, at Statsforvaltningen i en konkret afgørelse den 30. august 2016 har kendt Aarhus kommunes praksis for ulovlig. Afgørelsen er dog efterfølgende blevet påklaget. I sit svar til Statsforvaltningen (sendt den 31. oktober 2016) henviser Aarhus kommune til ovennævnte høring i Folketinget 26. april 2016, at der er tale om komplicerede regler samt til behovet for nationale regler på området, hvilket KL også bekræftede på høringen.

Dansk Erhverv peger på, at en ensartethed i kommunernes udmåling er afgørende for en velfungerende ordning, herunder bedre rekruttering, fastholdelse og markant lavere administrative omkostninger kommunalt.

Dansk Erhverv peger også på, at det konkret er uklart, hvilke arbejdsgiveropgaver BPA-virksomhederne skal udføre. Det giver både anledning til juridisk usikkerhed om ansvar i forhold til handicaphjælperen, og der mangler også et grundlag for at vurdere, om det udmålte administrationsbidrag dækker BPA-virksomhedens faktiske udgifter til at udføre opgaven

Dansk Erhverv henviser desuden til indsendte høringssvar fra virksomheder på BPA-området og har følgende generelle bemærkninger til lovudkastets dele vedr. BPA-ordningen:

En godkendelsesmodel under socialtilsynet

Dansk Erhverv hilser velkommen, at private virksomheder eller foreninger på BPA-området fremadrettet underlægges godkendelse og tilsyn af socialtilsynet, således at det alene er godkendte virksomheder, der kan varetage arbejdsgiverfunktionen på vegne af borgeren.

En virksomhed skal ikke vurderes på forhold, som den ikke selv har indflydelse på. Dansk Erhverv er derfor enig, når det i de almindelige bemærkninger præciseres, at socialtilsynet ikke skal foretage en vurdering af kvaliteten i den enkelte BPA-ordning, men alene foreningens eller virksomhedens varetagelse af opgaven som arbejdsgiver.

Dansk Erhverv kritiserer, at virksomhederne med forslaget pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med tilsynet. Modsat det øvrige socialområde, underlagt lov om socialtilsyn, kan en virksomhed på BPA-området nemlig ikke indregne sine omkostninger i en takst på Tilbudsportalen. Den kommunale praksis er desværre, at mange kommuner i strid med gældende bekendtgørelse reelt ikke medtager alle faktiske omkostninger i udmålingen af administrationshonoraret/administrationsbidrag til virksomheden. Virksomheden har alene et kontraktforhold med borgeren. Forslaget risikerer derfor at medføre store omkostninger.

Dansk Erhverv uddyber synspunktet under afsnittet specifikke bemærkninger.

Bagudbetaling af tilskud til foreninger og virksomheder.

For Dansk Erhverv er det afgørende, at tilskud til ansættelse af en hjælper også anvendes til formålet, jf. den kommunale visitation. Dansk Erhverv peger dog på, at forslaget om bagudbetaling synes unødvendig, da der parallelt indføres en godkendelsesmodel og tilsyn under lov om socialtilsyn.

Dansk Erhverv kritiserer kraftigt, at der i lovudkastet ikke indsættes en overgangsperiode for indførelsen af en bagudbetaling. Det fremgår, at forslaget giver anledning til konsekvensrettelse af udmålingsbekendtgørelsen. Dansk Erhverv ønsker en dialog med Børne- og Socialministeriet herom.

Dansk Erhverv uddyber synspunktet under afsnittet specifikke bemærkninger

Øvre ugentlig arbejdstid for nærtstående i ordninger med kontanttilskud til ansættelse af hjælpere.

Det bør her også præciseres, hvor mange timer om ugen en nærtstående må arbejde, når den nærtstående er ansat af en BPA-virksomhed (en af Socialtilsynet godkendt forening eller privat virksomhed).

Regelforenkling og afbureaukratisering vedrørende hjælpemidler

Dansk Erhverv støtter generelt, at lovforslaget giver kommunalbestyrelsen mulighed for en forenklet sagsbehandling i "enkle og entydige" sager. Det skal dog defineres, hvornår en sag er enkel og entydig.

Dansk Erhverv finder det afgørende, at kommunerne besidder de rette sundhedsfaglige kompetencer til at kunne foretage de rette vurderinger, så borgeren ikke får tildelt et uhensigtsmæssigt hjælpemiddel, der betyder følgevirkninger til gene for den enkelte, og som kan være fordyrende for kommunen i sidste ende.

Dansk Erhverv foreslår, at man i lovforslagets § 113 b sikrer borgeren samme rettighed til frit valg af produkt og leverandør, som det er tilfældet i §112.

Samtidig finder Dansk Erhverv det vigtigt, at kommunerne har blik for innovation og nye produkter indenfor hjælpemiddelsområdet, og ikke kun standardprodukter og laveste pris. Både til gavn for den enkelte bruger, og fordi et udviklingsorienteret hjemmemarked har stor betydning for virksomhedernes eksportpotentiale.

Dansk Erhverv foreslår også, at borgerne i fremtiden skal kunne ansøge og få bevilget et hjælpemiddel via en digital myndighedsfunktion af de mere simple hjælpemidler. (§113a) Fx via et digitalt spørgeskema og en tro-og-love erklæring. Dette vil være forberede hjælpemiddelområdet på

en fremtid, hvor antallet af ældre medborgere stiger markant og samtidige gøre ansøgningsproceduren mere effektiv.

Specifikke bemærkninger

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 6

Her bør det præciseres, hvor mange timer om ugen en nærtstående må arbejde, når den nærtstående er ansat af en BPA-virksomhed (en af Socialtilsynet godkendt forening eller privat virksomhed).

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 7 – 8

Dansk Erhverv har bakket op om Socialtilsynet siden implementeringen i 2014 og finder det naturligt, at også BPA-området underlægges dette. Dansk Erhverv er enig i en overgangsperiode på 1,5 år og foreslår, at forligskredsen bag lovforslaget forpligter sig til at evaluere loven senest efter 2,5 år.

I forbindelse med indførelsen af en godkendelsesordning bør det desuden præciseres, hvilke arbejdsgiveropgaver BPA-virksomheden har pligt til at udføre. Det skal i den sammenhæng understreges, at borgeren visiteret til en BPA udfører sine arbejdslederopgaver på baggrund af lovgivningen – og ikke qua en uddelegering af arbejdsgiveransvaret fra BPA-virksomheden. Det er borgeren, der overdrager arbejdsgiveropgaver til BPA-virksomheden, men BPA-virksomheden får ikke i den sammenhæng kompetence til at give instruktion og føre kontrol med borgeren.

Uklarheden om hvilke arbejdsgiveropgaver, BPA-virksomheden skal udføre, skaber retlig usikkerhed omkring hvem, der er ansvarlig for handicaphjælperen i en given situation, og samtidig betyder det, at kommunerne ofte ikke udmåler til arbejdsgiveropgaver, som fagforeninger og myndigheder efterfølgende forventer, at BPA-virksomheden er ansvarlig for.

Hvornår er en handicaphjælper fx ansat i BPA-virksomheden, hvis kommunen fx ikke udmåler til, at BPA-virksomheden kan deltage i ansættelsessamtaler? Hvornår overgår arbejdsgiveransvaret med andre ord fra BPA-borgeren til BPA-virksomheden?

Hvem er ansvarlig for handicaphjælperens arbejdsmiljø, når kommunen ikke har udmålt til løbende instruktion og kontrol med arbejdsmiljøet, og/eller BPA-borgeren ikke har overdraget instruktions- og kontrolbeføjelse til BPA-virksomheden?

Kommunernes udmåling modsvarer en forventning om, at BPA-virksomheden kun skal varetage administrative arbejdsgiveropgaver (udarbejdelse af ansættelsesbeviser og udbetaling af løn), mens fagforeninger og myndigheder ofte har en forventning om, at BPA-virksomheden udfylder den fulde arbejdsgiverrolle.

Det er naturligvis en uholdbar situation, og det er derfor vigtigt, at det fremgår tydeligt af lovgivningen, hvilke arbejdsgiveropgaver BPA-virksomheden skal udføre, have kompetence til at udføre og betaling for at udføre.

Bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 9 og § 2, nr. 14

Dansk Erhverv mener, at forslaget om bagudbetaling kan medføre endog store ændringer i markedet for virksomheder på BPA-området. Dansk Erhverv mener, at hensynet bag forslaget i stedet dækkes et andet element i lovudkastet, nemlig godkendelsesmodellen (socialtilsynet).

Dansk Erhverv kritiserer, at virksomhederne med forslaget pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med tilsynet. Modsat det øvrige socialområde (med både kommunale og private leverandører underlagt lov om socialtilsyn), kan en virksomhed på BPA-området ikke indregne sine omkostninger i en takst på Tilbudsportalen.

Problemet forstærkes af, at mange kommuner reelt ikke lever op til udmålingsbekendtgørelsen i forhold til virksomhedens betaling for varetagelse af arbejdsgiveropgaverne. Det fremgår af de gældende regler, at tilskuddet til virksomheden for at administrere en ordning skal ske på baggrund af en konkret udmåling (*BEK nr. 647 af 25/06/2012*) af virksomhedens opgaver. I stedet opererer en række kommuner med endog meget lave faste administrationstakster til virksomhederne, der reelt ikke afspejler virksomhedernes omkostninger.

Dansk Erhverv vil derfor:

- Anmode om en konkret overgangsperiode (i lighed med bestemmelserne vedr. socialtilsynet), som drøftes med erhvervslivets repræsentanter i forbindelse med rettelsen af udmålingsbekendtgørelsen.
- Anmode Folketingets partier om, at denne del af forslaget evalueres 1,5 år efter ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 13 – 14

Vedr. § 113 a

Dansk Erhverv støtter generelt, at lovforslaget giver kommunalbestyrelsen mulighed for en forenklet sagsbehandling i "enkle og entydige" sager. Det vil lette unødigt administration og forkorte sagsbehandlingen. Dansk Erhverv finder det samtidig positivt, at den forenkledte sagsbehandling skal ske med afsæt i ansøgning, således at kommunalbestyrelsen ikke blot selv kan vælge et standardsortiment.

I den forbindelse er vigtigt, at det bliver defineret hvilke sager, der kan betragtes som enkle og entydige. Samt at sikre at kommunen altid vælger §112 om individuel vurdering i de tilfælde, hvor ansøgningen er utilstrækkelig, således at den enkelte borger bevilges det for vedkommende rette produkt baseret på en konkret og individuel vurdering.

Vedr. § 113 b

Dansk Erhverv er positive overfor indførelse en ny § 113 b som giver mulighed for støtte til hjælpemidler ved et midlertidigt behov.

Dansk Erhverv foreslår, at man i lovforslagets § 113 b sikrer borgeren samme rettighed til frit valg af produkt og leverandør som det er tilfældet i §112 – da et midlertidigt behov kan være længerevarende og udfordringerne for den enkelte lige så væsentlige og individuelle i den periode, som det gør sig gældende for mennesker med et varigt behov.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk fagchef